

HOW DO WE PLAN HEMATOPOIETIC CELL TRANSPLANT AND CELLULAR THERAPY WITH THE LOOMING COVID-19 THREAT?

COVID-19 TEHDİDİ SIRASINDA HEMATOPOİETİK KÖK HÜCRE TRANSPLANTASYONU VE HÜCRESEL TEDAVİLERİ NASIL PLANLARIZ?

ALINTI: British Journal of Haematology; doi: 10.1111/bjh.16597

YAZARLAR: Bhagiratbhai Dholaria and Bipin N.Savani

ÖZETLEYEN: Dr Nil Banu PELİT

COVID-19 ile ilgili halen bilinmeyen pek çok nokta vardır ve bu durum, enfeksiyonun yayılmasında etkin bir strateji belirlemeyi güçleştirmektedir. Bilinen konulardan biri, virusun yaşlı ve komorbiditesi olanlarda fatal seyretmesidir. Yılda 50000 üzerinde hematopoetik kök hücre nakli (HCT) yapılmakta ve bu durum, nakil yapılacak ve yapılmış çok sayıda riskli, duyarlı hastayı göstermektedir. Burada HCT hastaları için bazı çözüm önerileri sunulmuştur.

Universal koruyucu önlemler, sağlık personeli kadar refakatçiler için de çok önemlidir. Çoğu merkez, yakında oturan hastalar için hastaneye yatış yerine günü birlik programlar uygulamıştır. Worldwide Network for Blood and Marrow Transplantation (WBMT), COVID-19'un yaygın olduğu yerlerde acil olmayan nakillerin yapılmamasını önermiştir. Hastaneye gelen tüm hasta ve yakınları triaja alınmalı ve tarama testleri yapılmalıdır. Virusun nakil ya da transfüzyonla bulaştığı gösterilmiş olmamasına rağmen bu hastaların bağışçıları çok önemlidir, özel sorgulama yapılmalıdır. Ürünleri taşıyan kuryelerin de universal koruyucu önlemleri tam olmalıdır. İmmünsüpresyon, mukozit, malnutrisyon ve/veya GVHD, COVID-19'lu HCT hastalarında riski artırır; bakteriyel süperenfeksiyon ya da CMV/EBV gibi diğer viral enfeksiyonların reaktivasyonuna dikkat edilmelidir. Hastalar, multidisipliner olarak dikkatle izlenmeli, merkezler verileri hızla paylaşmalıdır.

TABLO 1. COVID 19 VE HCT HASTALARI İÇİN ÖNERİLER (EBMT BAZ ALINMIŞTIR)

SENARYO	DÜŞÜK RISKLI HASTALIK	YÜKSEK RISKLI HASTALIK	NOTLAR
ALICILAR			
Doğrulanmış tanı	3 ay ret	Asemptomatik olana kadar ret veya 1 hafta öncesine kadar 3 kez negative PCR	
USYE semptomları	Respiratuvar viral panel PCR sonucuna göre değerlendir	Respiratuvar viral panel PCR sonucuna göre değerlendir	Lokal önerilere ve hastaya göre COVID-19 değerlendirmesi yap
COVID 19 ile yakın temas	COVID 19 için PCR testi, 14-21 gün ret	COVID 19 için PCR testi, kliniğe göre ret	İzolasyon ve testler için ülke rehberlerini izle
Riskli bölgeye seyahat veya riskli bölgeye seyahat eden kişiyle yakın temas	14-21 gün ret	Kliniğe göre ret	İzolasyon ve testler için ülke rehberlerini izle
BAĞIŞÇILAR			
Doğrulanmış tanı	Bağışçı olamaz	Ne zaman bağış yapabileceği belli değil	
COVID 19 ile yakın temas	28 gün bağışçı olamaz, semptomları yakından takip et	İzolasyon ve testler için ülke rehberlerini izle	
Riskli bölgeye seyahat veya riskli bölgeye seyahat eden kişiyle yakın temas	28 gün bağışçı olamaz, semptomları yakından takip et	İzolasyon ve testler için ülke rehberlerini izle	
Bağışçıdan alınan ürünü mümkünse 21 gün dondurarak sakla ve bağışçı semptomlarını yakından takip et			
Mümkünse alternatif bağışçı bulmaya çalış			
Bağışçıların 21 gün iyi hijyen koşullarında yaşadığından emin ol			